Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2025. gada 16. janvārī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās – Direktīva (ES) 2016/343 – 8. pants – Tiesības piedalīties klātienē lietas izskatīšanā tiesā – Informācija par lietas izskatīšanu tiesā un neierašanās sekām – Neiespējamība noskaidrot apsūdzētā atrašanās vietu, neraugoties uz saprātīgiem kompetento iestāžu centieniem – Iespējamība aizmuguriski sākt lietas izskatīšanu tiesā un piespriest sodu – 9. pants – Tiesības uz lietas izskatīšanu no jauna vai uz citu tiesiskās aizsardzības līdzekli, kurš dod iespēju no jauna pēc būtības novērtēt lietas apstākļus – Šo tiesību neesamība, ja attiecīgā persona izvairās no tiesvedības

Lietā C-644/23 [*Stangalov*] [i]

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Sofiyski gradski sad* (Sofijas pilsētas tiesa, Bulgārija) iesniegusi ar 2023. gada 26. oktobra lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2023. gada 26. oktobrī, kriminālprocesā pret

IR,

piedaloties

Sofiyska gradska prokuratura,

TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: trešās palātas priekšsēdētājs K. Likurgs [*C. Lycourgos*] (referents), kas pilda ceturtās palātas priekšsēdētāja pienākumus, tiesneši S. Rodins [*S. Rodin*] un O. Spinjana-Matei [*O. Spineanu-Matei*],

ģenerāladvokāts: Ž. Rišārs Delatūrs [*J. Richard de la Tour*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

– Eiropas Komisijas vārdā – *J. Vondung* un *I. Zaloguin*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – bulgāru.

[i] Šīs lietas nosaukums ir izdomāts. Tas neatbilst neviena lietas dalībnieka reālajam personvārdam vai nosaukumam.

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2016/343 (2016. gada 9. marts) par to, lai nostiprinātu konkrētus nevainīguma prezumpcijas aspektus un tiesības piedalīties klātienē lietas izskatīšanā tiesā kriminālprocesā (OV 2016, L 65, 1. lpp.), 8. un 9. panta, kā arī Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – "Harta") 47. panta interpretāciju.

2 Šis lūgums ir iesniegts kriminālprocesā, kurš uzsākts pret IR par darbībām, kas var veidot noziedzīgus nodarījumus nodokļu jomā, par kuriem soda ar brīvības atņemšanu.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

3 Direktīvas 2016/343 33., 35.–39., 47. un 48. apsvērumā ir noteikts:

"(33) Tiesības uz taisnīgu tiesu ir viens no demokrātiskas sabiedrības pamatprincipiem. Minētās tiesības ir pamatā aizdomās turēto un apsūdzēto tiesībām piedalīties klātienē lietas izskatīšanā tiesā, un tās būtu jānodrošina visā [Eiropas] Savienībā.

[..]

(35) Aizdomās turēto un apsūdzēto tiesības piedalīties klātienē lietas izskatīšanā tiesā nav absolūtas. Saskaņā ar konkrētiem nosacījumiem aizdomās turētajiem un apsūdzētajiem vajadzētu būt tiesīgiem, precīzi paužot savu gribu vai klusējot, nepārprotami no minētajām tiesībām atteikties.

(36) Konkrētos apstākļos vajadzētu būt iespējai nolēmumu par aizdomās turētā vai apsūdzētā vainīgumu vai nevainīgumu pieņemt, pat ja attiecīgā persona tiesas sēdē nepiedalās. Tas var būt gadījumos, kad aizdomās turētais vai apsūdzētais ir pienācīgā laikā informēts par tiesas sēdi un par neierašanās sekām un tiesā tomēr neierodas. Ar aizdomās turētā vai apsūdzētā informēšanu par tiesas sēdi būtu jāsaprot personas uzaicināšana personīgi vai arī sniedzot minētajai personai oficiālo informāciju par attiecīgās tiesas sēdes laiku un vietu, izmantojot citus līdzekļus, kas ļauj tai uzzināt par tiesas sēdi. Tas, ka aizdomās turētais vai apsūdzētais ir informēts par neierašanās sekām, jo īpaši jāsaprot tā, ka persona ir informēta – ja šī persona uz tiesas sēdi neierodas, nolēmumu var pieņemt aizmuguriski.

(37) Vajadzētu būt arī iespējai tiesas sēdi, kurā var tikt pieņemts nolēmums par vainīgumu vai nevainīgumu, noturēt bez aizdomās turētā vai apsūdzētā klātbūtnes, ja minētā persona bija informēta par tiesas sēdi un ir pilnvarojusi advokātu, kuru ir izraudzījusies minētā persona vai valsts, lai attiecīgo personu pārstāvētu tiesā, un kurš pārstāvēja aizdomās turēto vai apsūdzēto.

(38) Apsverot, vai informācijas sniegšanas veids ir pietiekams, lai nodrošinātu, ka persona ir informēta par lietas izskatīšanu tiesā, vajadzības gadījumā īpaša uzmanība būtu jāpievērš arī publisko iestāžu centieniem informēt attiecīgo personu un attiecīgās personas centieniem saņemt viņai adresēto informāciju.

(39) Ja dalībvalstis paredz iespēju noturēt tiesas sēdes bez aizdomās turēto vai apsūdzēto klātbūtnes, bet nav nepieciešamo priekšnoteikumu, lai nolēmumu par konkrēto aizdomās turēto vai apsūdzēto pieņemtu aizmuguriski, jo, neskatoties uz saprātīgiem centieniem aizdomās turēto vai apsūdzēto atrast, nav zināma šīs personas atrašanās vieta, piemēram, ja persona ir aizbēgusi vai izvairās no saukšanas pie atbildības, tomēr vajadzētu pastāvēt iespējai nolēmumu pieņemt bez aizdomās turētā vai apsūdzētā klātbūtnes un minēto nolēmumu izpildīt. Minētajā gadījumā dalībvalstīm būtu jānodrošina, lai tad, kad aizdomās turētie vai apsūdzētie ir informēti par nolēmumu, jo īpaši, kad tie ir aizturēti, šīs personas būtu jāinformē arī par iespēju minēto nolēmumu pārsūdzēt un par tiesībām uz lietas atkārtotu izskatīšanu vai par citiem tiesībaizsardzības līdzekļiem. [..]

[..]

(47) Šajā direktīvā tiek ievērotas pamattiesības un pamatprincipi, kas atzīti Hartā un [1950. gada 4. novembrī Romā parakstītajā Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijā (turpmāk tekstā – "ECPAK")] [..]. Būtu jo īpaši jāņem vērā Līguma par Eiropas Savienību (LES) 6. pants, saskaņā ar kuru Savienība atzīst [Hartā] noteiktās tiesības, brīvības un principus un saskaņā ar kuru pamattiesības, kas ir garantētas ar ECPAK un izriet no dalībvalstu kopīgajām konstitucionālajām tradīcijām, ir Savienības tiesību vispārīgo principu pamats.

(48) Tā kā šajā direktīvā ir noteikti minimālie noteikumi, dalībvalstīm būtu jāvar paplašināt direktīvā noteiktās tiesības, lai nodrošinātu augstāku aizsardzības līmeni. Dalībvalstu paredzētajam aizsardzības līmenim nekad nevajadzētu būt zemākam par standartiem, kas noteikti Hartā vai ECPAK, kā to interpretē Tiesa un Eiropas Cilvēktiesību tiesa."

4 Šīs direktīvas 1. pantā "Priekšmets" ir noteikts:

"Ar šo direktīvu paredz kopējus minimālos noteikumus, kas attiecas uz:

a) konkrētiem nevainīguma prezumpcijas aspektiem kriminālprocesā;

b) tiesībām piedalīties klātienē lietas izskatīšanā tiesā kriminālprocesā."

5 Minētās direktīvas 8. pantā "Tiesības piedalīties klātienē lietas izskatīšanā tiesā" ir paredzēts:

"1. Dalībvalstis nodrošina, ka aizdomās turētajiem vai apsūdzētajiem ir tiesības piedalīties klātienē lietas izskatīšanā tiesā.

2. Dalībvalstis var paredzēt, ka tiesas sēde, kurā var tikt pieņemts nolēmums par aizdomās turētā vai apsūdzētā vainīgumu vai nevainīgumu, var notikt bez minētās personas klātbūtnes ar noteikumu, ka:

a) aizdomās turētais vai apsūdzētais ir pienācīgā laikā informēts par tiesas sēdi un par neierašanās sekām; vai

b) aizdomās turēto vai apsūdzēto, kas ir informēts par tiesas sēdi, pārstāv pilnvarots advokāts, kuru izraudzījies aizdomās turētais vai apsūdzētais vai valsts.

3. Nolēmumu, kas ir pieņemts saskaņā ar 2. punktu, var izpildīt attiecībā uz konkrēto aizdomās turēto vai apsūdzēto.

4. Gadījumos, kad dalībvalstis paredz iespēju, ka tiesas sēdes var notikt bez aizdomās turēto vai apsūdzēto klātbūtnes, bet nav iespējams panākt atbilstību šā panta 2. punktā paredzētajiem nosacījumiem, jo, neskatoties uz saprātīgajiem centieniem aizdomās turēto vai apsūdzēto atrast, personas atrašanās vieta nav zināma, dalībvalstis var noteikt, ka nolēmumu tomēr var pieņemt un izpildīt. Minētajā gadījumā dalībvalstis nodrošina, ka gadījumos, kad aizdomās turētie vai apsūdzētie ir informēti par nolēmumu, jo īpaši, kad minētās personas ir aizturētas, tās informē arī par iespēju minēto nolēmumu pārsūdzēt un par tiesībām uz lietas izskatīšanu no jauna vai par citu tiesību aizsardzības līdzekli saskaņā ar 9. pantu.

[..]”

6 Šīs direktīvas 9. pants “Tiesības uz lietas izskatīšanu no jauna” ir formulēts šādi:

“Dalībvalstis nodrošina, ka gadījumos, kad aizdomās turētie vai apsūdzētie nepiedalās klātienē savas lietas izskatīšanā tiesā un kad nav izpildīti 8. panta 2. punktā paredzētie nosacījumi, tiem ir tiesības uz lietas izskatīšanu tiesā no jauna vai uz citu tiesiskās aizsardzības līdzekli, kurš dod iespēju no jauna noskaidrot lietas faktus, tostarp pārbaudīt jaunus pierādījumus, un kura rezultātā sākotnējo nolēmumu varētu atcelt. Minētajā sakarā dalībvalstis nodrošina, ka minētajiem aizdomās turētajiem un apsūdzētajiem ir tiesības uz klātbūtni, efektīvi piedalīties saskaņā ar valsts tiesību aktos paredzētajām procedūrām un izmantot tiesības uz aizstāvību.”

Bulgārijas tiesības

7 *Nakazatelno-protsesualen kodeks* (Kriminālprocesa kodekss; 2005. gada 28. oktobra *DV* Nr. 86) redakcijā, kas piemērojama pamatlietā (turpmāk tekstā – “*NPK*”), 94. panta 1. un 3. punktā ir noteikts:

“1. Pārstāvja piedalīšanās kriminālprocesā ir obligāta, ja [..] lieta tiek izskatīta bez apsūdzētā klātbūtnes;

[..].

3. Ja aizstāvja piedalīšanās ir obligāta, kompetentās iestādes kā pārstāvi izraugās advokātu.”

8 *NPK* 219. panta 3. punkta 3. apakšpunktā ir paredzēts

“Rīkojumā par apsūdzību [..] jāprecizē [..] fakti, par kuriem [attiecīgajai personai] izvirzīta apsūdzība, un šo faktu juridiskā kvalifikācija.”

9 Saskaņā ar *NPK* 246. panta 1. punktu:

“Prokurors sagatavo apsūdzību, ja viņš ir pārliecināts, ka ir savākti pierādījumi, kas vajadzīgi, lai [..] izvirzītu apsūdzību tiesā [..].”

10 *NPK* 247.c panta 1. punktā ir noteikts:

"Apsūdzētajai personai pēc tiesneša referenta rīkojuma izsniedz apsūdzības raksta kopiju. Ar apsūdzības raksta izsniegšanu apsūdzēto informē par pirmstiesas sēdes datumu [..] un to, ka lieta var tikt izskatīta un iztiesāta bez viņa klātbūtnes saskaņā ar 269. pantā paredzētajiem nosacījumiem."

11 *NPK* 269. pantā ir paredzēts:

"1. Lietās, kurās apsūdzētais tiek apsūdzēts par smagu noziegumu, viņa klātbūtne tiesas sēdē ir obligāta.

[..]

3. Ja vien tas netraucē objektīvai patiesības noskaidrošanai, lietu var iztiesāt bez apsūdzētā klātbūtnes, ja:

1) viņa nav paša norādītajā adresē vai viņš ir to mainījis, neinformējot kompetentās iestādes;

2) viņa dzīvesvieta Bulgārijā nav zināma un tā nav noskaidrota padziļinātā pārbaudē;

[..]

4) viņš atrodas ārpus Bulgārijas teritorijas un [..] viņa dzīvesvieta nav zināma."

12 Saskaņā ar *NPK* 423. panta 1. punktu:

"Sešu mēnešu laikā no brīža, kad aizmuguriski notiesātā persona ir uzzinājusi par galīgo notiesājošo spriedumu [..], tā var lūgt [krimināllietas] izskatīšanu no jauna, norādot uz savu prombūtni [šīs lietas izskatīšanā]. Šis lūgums tiek apmierināts, izņemot, ja pēc apsūdzības izvirzīšanas izmeklēšanas stadijā notiesātais ir aizbēdzis un tādēļ nav iespējams izpildīt 247.c panta 1. punktā paredzēto procedūru vai, ja pēc tam, kad minētā procedūra ir izpildīta, notiesātais bez attaisnojoša iemesla nav ieradies uz tiesas sēdi."

Pamatlietas tiesvedība un prejudiciālie jautājumi

13 2016. gadā IR tika vainots par to, ka viņš organizētas grupas sastāvā ir piedalījies noziedzīgā organizācijā, lai izdarītu noziedzīgus nodarījumus nodokļu jomā, par kuriem paredzēts brīvības atņemšanas sods.

14 2016. gada 19. aprīlī IR par šiem noziedzīgajiem nodarījumiem tika paziņots apsūdzības rīkojums, kas izdots, piemērojot *NPK* 219. pantu.

15 Pēc šīs apsūdzības celšanas, kas notika izmeklēšanas ietvaros, IR izmantoja viņa pilnvarota advokāta pakalpojumus un norādīja adresi, kurā viņu varētu sazināties.

16 2016. gada 8. jūnijā izmeklēšana tika pabeigta un lieta tika nodota prokuroram.

17 2016. gada 9. decembrī prokurors sagatavoja apsūdzības rakstu, pamatojoties uz *NPK* 246. pantu, un lietu attiecībā uz IR nodeva *Spetsializiran nakazatelen sad* (Specializētā krimināltiesa, Bulgārija).

18 Lai gan *Spetsializiran nakazatelen sad* (Specializētā krimināltiesa) mēģināja personiski izsaukt IR, lai viņš ierastos uz tiesas sēdi, IR nevarēja atrast ne viņa norādītajā adresē, ne citur. Šādos apstākļos nevarēja tikt veiktas *NPK* 247.c panta 1. punktā paredzētās darbības, tostarp *NPK* 246. pantā paredzētā apsūdzības raksta kopijas nodošana IR.

19 IR aizstāvībai tiesa izraudzījās advokātu. Tomēr šim advokātam neizdevās ar viņu sazināties, un advokāts atteicās viņu aizstāvēt. Arī citi advokāti, kurus vēlāk tiesa izraudzījās aizstāvībai, nevarēja sazināties ar IR.

20 Tā kā izrādījās, ka apsūdzības rakstā ir pieļauts pārkāpums, šis raksts tika atzīts par spēkā neesošu un līdz ar to process tika izbeigts. Pēc tam, piemērojot *NPK* 246. pantu, tika sagatavots jauns apsūdzības raksts un tika uzsākts jauns process. Saistībā ar šo IR atkal tika meklēts, tostarp ar viņa ģimenes locekļu, agrāko darba devēju un mobilā telefona operatoru palīdzību, taču atkal nevarēja noteikt viņa atrašanās vietu.

21 Tāpēc ar 2020. gada 27. oktobra lēmumu *Spetsializiran nakazatelen sad* (Specializētā krimināltiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai Direktīvas [2016/343] 8. panta 2. punkta b) apakšpunkts, skatot to [kopsakarā] ar 36.–39. apsvērumu, [..] [jāinterpretē] tādējādi, ka tie attiecas uz gadījumu, kurā apsūdzētā persona tika informēta par viņai izvirzīto apsūdzību tās sākotnējā redakcijā, bet pēc tam – viņas bēgšanas dēļ – viņa objektīvi nevar tikt informēta par procesu un viņu pārstāv tiesas iecelts advokāts, ar kuru viņa nekādi nesazinās?

2) Ja atbilde uz to ir noraidoša:

vai ar Direktīvas [2016/343] [..] 9. pantu [..] ir saderīgs valsts tiesiskais regulējums ([*NPK*] 423. pants), saskaņā ar kuru pret aizmuguriski veiktiem izmeklēšanas pasākumiem un aizmuguriski pieņemtu notiesājošu spriedumu nav paredzēta tiesību aizsardzība tiesā, ja apsūdzētā persona pēc informēšanas par sākotnējo apsūdzību slēpjas un tādēļ nevarēja tikt informēta nedz par tiesas sēdes datumu un vietu, nedz par viņas neierašanās sekām?

3) Ja atbilde uz to ir noraidoša:

vai Direktīvas [2016/343] 9. pantam, skatot to kopsakarā ar Hartas 47. pantu, ir tieša iedarbība?”

22 Saistībā ar šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu tika pasludināts 2022. gada 19. maija spriedums *Spetsializirana prokuratura* (Aizbēguša apsūdzētā tiesāšana) (C-569/20, EU:C:2022:401), kura rezolutīvā daļa formulēta šādi:

“Direktīvas [2016/343] 8. un 9. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka pret apsūdzēto, kuru valsts kompetentajām iestādēm neizdodas atrast, lai gan tās veic samērīgus pasākumus, un kuram šīm iestādēm šā iemesla dēļ nav izdevies sniegt informāciju saistībā ar kriminālprocesu pret to, var sākt kriminālprocesu un attiecīgā gadījumā aizmuguriski viņu notiesāt, tomēr šādā gadījumā viņam principā ir jābūt iespējai pēc šā notiesājošā sprieduma paziņošanas tieši atsaukties uz šajā direktīvā piešķirtajām tiesībām panākt lietas izskatīšanu no jauna vai līdzvērtīgu tiesībaizsardzības līdzekli un jaunu pārbaudi, un līdz ar to atkārtotu lietas izskatīšanu pēc būtības – viņa klātbūtnē. Tomēr šādas tiesības minētajai personai var tikt atteiktas, ja precīzas un

objektīvas norādes liecina, ka viņa ir saņēmusi pietiekamu informāciju, lai zinātu, ka pret viņu tiks sākts kriminālprocess, un ar patvaļīgu rīcību un nolūkā izvairīties no tiesvedības kavē iestādes viņu oficiāli informēt par procesa norisi."

23 *Sofiyski gradski sad* (Sofijas pilsētas tiesa, Bulgārija), kas pēc *Spetsializiran nakazatelen sad* (Specializētā krimināllietu tiesa) likvidēšanas pārņēma attiecībā uz IR uzsākto kriminālprocesu un kas tādējādi ir iesniedzējtiesa, konstatēja, ka pēc 2022. gada 19. maija sprieduma *Spetsializirana prokuratura* (Aizbēguša apsūdzētā tiesāšana) (C-569/20, EU:C:2022:401) pasludināšanas Bulgārijas judikatūra attiecībā uz *NPK* 423. pantu aizvien ir nemainīga. It īpaši *Varhoven kasatsionen sad* (Augstākā kasācijas tiesa, Bulgārija), kurai ir ekskluzīva kompetence izskatīt pieteikumus par lietas izskatīšanu no jauna, turpinot piemērot *NPK* 423. pantu tādējādi, ka ikvienai personai, kas aizbēgusi pēc *NPK* 219. pantā paredzētā lēmuma par apsūdzību saņemšanas aizmuguriskas notiesāšanas gadījumā ir liegtas tiesības uz lietas izskatīšanu no jauna.

24 Iesniedzējtiesa no tā secina, ka IR aizmuguriskas notiesāšanas gadījumā viņa iespējamais turpmākais lūgums par lietas izskatīšanu no jauna būtu lemts neveiksmei.

25 Taču šīs tiesas ieskatā IR saskaņā ar viņa pamattiesībām uz taisnīgu tiesas procesu, kas atzītas Hartas 47. pantā un atspoguļotas Direktīvas 2016/343 8. panta 4. punktā un 9. pantā, būtu jābūt tiesībām uz jaunu lietas izskatīšanu tiesā.

26 Šajā ziņā minētā tiesa vērš uzmanību uz faktu, ka rīkojums par saukšanu pie krimināltatbildības, ko IR personīgi saņēma 2016. gada 19. aprīlī, ietilpa izmeklēšanas posmā, kas notiek pirms lietas nodošanas prokuroram. Šajā apsūdzības rakstā esot ietverts tikai īss faktisko un tiesisko apstākļu izklāsts, lai informētu aizdomās turēto, ka viņš tiek vainots konkrēta noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, un dotu viņam iespēju šajā ziņā sniegt paskaidrojumus.

27 Iesniedzējtiesa uzsver, ka brīdī, kad attiecīgā persona saņem sākotnējo apsūdzības rakstu, visi apsūdzošie un attaisnojošie pierādījumi vēl nav zināmi. Izmeklēšanas laikā nav zināms arī prokurora lēmums sagatavot *NPK* 246. pantā minēto apsūdzības rakstu un tādējādi nodot lietu kompetentajai tiesai.

28 Tātad tikai brīdī, kad attiecīgā persona saņem atbilstoši *NPK* 246. pantam sagatavotu apsūdzības rakstu, tā pirmoreiz saprot, ka notiks lietas izskatīšana tiesā. Tikai šajā stadijā šī persona tiekot informēta arī par iespēju, ka lieta varētu tikt izskatīta bez viņas klātbūtnes.

29 Iesniedzējtiesa uzskata, ka ne *NPK* 423. panta 1. punkts, ne *Varhoven kasatsionen sad* (Augstākā kasācijas tiesa) judikatūra par šo tiesību normu nav saderīga ar Direktīvas 2016/343 8. panta 4. punktu un 9. pantu, jo ar tiem personām, attiecībā uz kurām notikusi aizmuguriska lietas izskatīšana tiesā, tiek liegtas tiesības uz lietas izskatīšanu no jauna, lai gan nav īstenojušies šīs direktīvas 8. panta 2. punktā paredzētie nosacījumi.

30 Šādos apstākļos iesniedzējtiesa, pirms tiek sākta IR aizmuguriska notiesāšana, vēlas saņemt papildu precizējumus no Tiesas par tiesību uz lietas izskatīšanu no jauna piemērojamību personām. Ja no šiem precizējumiem patiešām izrietētu, ka *NPK* 423. panta 1. punkts ir pretrunā Savienības tiesībām, būtu arī jānosaka, vai iesniedzējtiesa var atteikties vai tai pat ir jāatsakās lemt aizmuguriskā tiesvedībā pret IR, lai nepieļautu to, ka vēlāk tiek pārkāptas tiesības uz taisnīgu lietas izskatīšanu.

31 Šajā ziņā iesniedzējtiesa norāda, ka tās rīcībā ir droša informācija, no kuras izriet, ka V*arhoven kasatsionen sad* (Augstākā kasācijas tiesa) esot atteikusies atzīt IR tiesības uz lietas izskatīšanu no jauna. Šī informācija esot saistīta ar faktu, ka šī augstākā tiesa pēc 2022. gada 19. maija sprieduma *Spetsializirana prokuratura* (Aizbēguša apsūdzētā tiesāšana) (C-569/20, EU:C:2022:401) nav pielāgojusi savu judikatūru un pastāvīgi atsakās ņemt vērā Direktīvu 2016/343.

32 Šādos apstākļos *Sofiyski gradski sad* (Sofijas pilsētas tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai Direktīvas 2016/343 9. pantam kopsakarā ar tās 8. panta 2. un 4. punktu atbilst valsts tiesību akts (*NPK* 423. panta 1. punkta otrā teikuma pirmais nosacījums), saskaņā ar kuru aizmuguriski notiesātam apsūdzētajam nav tiesību uz jaunu lietas izskatīšanu viņa klātbūtnē, ja viņš ir aizbēdzis pēc tam, kad viņš pirmstiesas procesā vispārīgi tika informēts par apsūdzību, un tieši šīs aizbēgšanas dēļ viņš nevarēja tikt informēts nedz par pilnu apsūdzību, nedz par tiesvedību, kas uzsākta par šo apsūdzību, nedz arī par sekām, kas izriet no neierašanās uz tiesas sēdi, un turklāt viņam nav tiesību uz jaunu lietas izskatīšanu viņa klātbūtnē, ja viņu aizstāv *ex officio* iecelts advokāts, un nav nozīmes tam, ka viņam nav nekāda kontakta ar šo advokātu?

2) Ja atbilde uz to ir noraidoša: vai Direktīvas 2016/343 8. pants un Hartas 47. pants prasa vai atļauj iesniedzējtiesai atteikties izskatīt pēc būtības apsūdzību pret šādu apsūdzēto un atteikties pieņemt aizmuguriski notiesājošu spriedumu, ja iesniedzējtiesai, pamatojoties uz ticamu informāciju, ir skaidrs, ka valsts augstākā tiesu iestāde, kuras ekskluzīvā kompetencē ir lemt par aizmuguriski notiesāta apsūdzētā pieteikumu par lietas izskatīšanu viņa klātbūtnē, šajā gadījumā noraidīs šo pieteikumu un neatjaunos tiesvedību, ciktāl tā nepiemēros šīs direktīvas 9. pantā – kopsakarā ar tās 8. panta 2. un 4. punktu – ietverto noteikumu, bet piemēros valsts tiesības un tādējādi liegs aizmuguriski notiesātajam apsūdzētajam izmantot Savienības tiesībās garantētās tiesības piedalīties klātienē lietas izskatīšanā tiesā krimināprocesā?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

33 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 2016/343 8. un 9. pants jāinterpretē tādējādi, ka tiem pretrunā ir tāds valsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru personai, kas aizbēgusi pēc krimināprocesa izmeklēšanas stadijā pret viņu vērstā apsūdzības raksta saņemšanas – un tādējādi tas liedz iestādēm viņu personiski informēt par galīgo apsūdzības rakstu, kā arī par lietas izskatīšanas tiesā laiku un vietu – un ko šajā tiesvedībā aizstāv tiesas izraudzīts advokāts, kuram nav saziņas ar viņu, un kas šādos apstākļos ir notiesāta aizmuguriski, nav tiesību uz lietas izskatīšanu no jauna, ja viņa tiek atrasta un apcietināta soda izpildei.

34 Jāatgādina, ka Direktīva 2016/343 atbilstoši tās 1. pantam paredz kopējus minimālos noteikumus, kas attiecas uz konkrētiem krimināprocesa aspektiem, tostarp "tiesībām piedalīties klātienē lietas izskatīšanā tiesā". Kā nepārprotami liecina šīs direktīvas 33. apsvēruma formulējums, šīs tiesības ir neatņemama pamattiesību uz taisnīgu tiesu sastāvdaļa (spriedums, 2022. gada 19. maijs, *Spetsializirana prokuratura* (Aizbēguša apsūdzētā tiesāšana), C-569/20, EU:C:2022:401, 25. punkts).

35 Tomēr atbilstoši Direktīvas 2016/343 8. pantam dalībvalstis ar zināmiem nosacījumiem var paredzēt aizmugurisku lietas izskatīšanu, ņemot vērā, ka tad, ja šāda lietas izskatīšana notiek, lai gan nav izpildīti šīs direktīvas 8. panta 2. punktā paredzētie nosacījumi, attiecīgajai personai saskaņā ar minētās direktīvas 8. panta 4. punktu un 9. pantu, kuriem ir tieša iedarbība, ir tiesības uz "lietas izskatīšanu tiesā no jauna vai uz citu tiesiskās aizsardzības līdzekli, kurš dod iespēju no jauna noskaidrot lietas faktus [..] un kura rezultātā sākotnējo nolēmumu varētu atcelt" (turpmāk tekstā – "tiesības uz lietas izskatīšanu no jauna") (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 19. maijs, *Spetsializirana prokuratura* (Aizbēguša apsūdzētā tiesāšana), C-569/20, EU:C:2022:401, 26.–28. punkts).

36 No tā izriet, ka aizmuguriski notiesātai personai tiesības uz lietas izskatīšanu no jauna var tikt liegtas vienīgi tad, ja ir izpildīti Direktīvas 2016/343 8. panta 2. punktā minētie nosacījumi (spriedums, 2022. gada 19. maijs, *Spetsializirana prokuratura* (Aizbēguša apsūdzētā tiesāšana), C-569/20, EU:C:2022:401, 31. punkts).

37 Tātad, ja attiecīgā persona laikus nav tikusi informēta par lietas izskatīšanu tiesā vai ja, lai gan šī persona ir tikusi informēta par lietas izskatīšanu tiesā, tā nav tikusi informēta par neierašanās sekām un viņu arī nav pārstāvējis šajā tiesvedībā pilnvarots advokāts, minētajai personai, sākot no brīža, kad tā ir uzzinājusi par aizmuguriski pieņemto nolēmumu, principā ir tiesības uz lietas izskatīšanu no jauna. Tādējādi Direktīva 2016/343 nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, ar kuru šīs tiesības tiek liegtas tikai tādēļ, ka attiecīgā persona ir aizbēgusi un iestādēm nav izdevies viņu atrast (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 19. maijs, *Spetsializirana prokuratura* (Aizbēguša apsūdzētā tiesāšana), C-569/20, EU:C:2022:401, 41.–47. punkts).

38 Kā izriet no šīs direktīvas 38. apsvēruma, lai noteiktu, vai attiecīgā persona ir tikusi informēta par savas lietas izskatīšanu tiesā, īpaša uzmanība jāpievērš, pirmkārt, rūpībai, ar kādu publiskās iestādes centušās informēt attiecīgo personu par šīs lietas izskatīšanu tiesā, un, otrkārt, rūpībai, ar kādu šī persona centusies saņemt ar to saistīto informāciju. Līdz ar to ir jāuzskata, ka minētajai personai nav tiesību uz lietas izskatīšanu no jauna, ja no precīzām un objektīvām norādēm izriet, ka šī persona, lai gan tā oficiāli ir tikusi informēta par to, ka viņa tiek apsūdzēta noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, un tādējādi, zinot, ka attiecībā uz viņu lieta tiks izskatīta tiesā, apzināti cenšas izvairīties no oficiālas informācijas saņemšanas par šīs lietas izskatīšanas tiesā laiku un vietu. Šādas precīzas un objektīvas norādes var tikt konstatētas, piemēram, tad, kad minētā persona valsts kompetentajām krimināllietu iestādēm brīvprātīgi ir darījusi zināmu kļūdainu adresi vai vairs neuzturas adresē, kuru viņa darījusi zināmu (spriedums, 2022. gada 19. maijs, *Spetsializirana prokuratura* (Aizbēguša apsūdzētā tiesāšana), C-569/20, EU:C:2022:401, 48.–50. punkts).

39 Izskatāmajā lietā, ja tiek konstatēts, ka galīgais apsūdzības raksts, kas sagatavots, pamatojoties uz *NPK* 246. pantu, kā arī dokuments, kurā norādīts paredzētās lietas izskatīšanas tiesā datums un vieta, ir nosūtīti un faktiski nogādāti adresē, ko IR bija paziņojis par izmeklēšanu atbildīgajām iestādēm pēc *NPK* 219. pantā paredzētā sākotnējā apsūdzības raksta saņemšanas, šādi apstākļi – ja galīgā apsūdzības akta saturs attiecībā uz pārmestajiem faktiem un to juridisko kvalifikāciju atbilst sākotnējā apsūdzības raksta saturam – varētu būt precīzas un objektīvas norādes, kas ļauj uzskatīt, ka IR, būdams informēts par viņam celto apsūdzību un attiecīgi būdams pietiekami informēts, lai zinātu, ka attiecībā uz viņu tiks organizēts tiesas process, dodoties projām no adreses, kuru tas bija paziņojis kompetentajām iestādēm, lai izvairītos no tiesas sēdes, ir traucējis šīm iestādēm viņu oficiāli informēt par lietas izskatīšanu tiesā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 19. maijs, *Spetsializirana prokuratura* (Aizbēguša apsūdzētā tiesāšana), C-569/20, EU:C:2022:401, 58. punkts).

40 Šo secinājumu neatspēko tas, ka kriminālprocesa izmeklēšanas stadijā vēl nav droši zināms, ka pēc sākotnējā apsūdzības raksta, ar kuru attiecīgā persona ir iepazinusies, tiks sagatavots galīgais apsūdzības raksts un tātad lieta tiks izskatīta tiesā. Proti, pirmkārt, no paša Direktīvas 2016/343 8. un 9. panta formulējuma izriet, ka šajos pantos paredzētie kopējie minimālie noteikumi ir piemērojami gan "aizdomās turētajiem", gan "apsūdzētajiem". Tādēļ šīs normas attiecas uz personām, kuras tiek turētas aizdomās par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, pat ja tās vēl nav formāli apsūdzētas.

41 Otrkārt, ņemot vērā Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūru, kura, kā tas izriet no Direktīvas 2016/343 47. un 48. apsvēruma, ir jāņem vērā tās interpretācijā, lai secinātu, ka attiecīgā persona aizbēgot apzināti ir izvairījusies no tiesas sēdes, lai gan tās rīcībā ir informācija, kas tai ļauj zināt, ka attiecībā uz viņu tiks organizēta tiesas sēde, pietiek ar to, ka no izskatāmās lietas apstākļiem izriet, ka attiecīgā persona ir aizbēgusi pēc tam, kad sapratusi, ka tās lieta, ļoti iespējams, tiks nodota tiesai (ECT spriedums, 2017. gada 26. janvāris, *Lena Atanasova* pret Bulgāriju, CE:ECHR:2017:0126JUD005200907, 48. punkts).

42 Līdz ar to šādos apstākļos dalībvalstīm ir atļauts uzskatīt: tas, ka kompetentās iestādes laikus nosūtījušas oficiālu dokumentu, kurā norādīts tiesas sēdes datums un vieta, uz adresi, kuru attiecīgā persona šīm iestādēm paziņojusi lietas izmeklēšanas laikā, un ir sniegts pierādījums, ka šis dokuments patiešām ir nogādāts uz šo adresi, ir pielīdzināms aizbēgušās personas informēšanai attiecībā uz tiesas datumu un vietu atbilstoši Direktīvas 2016/343 8. panta 2. punktam. Tomēr tas tā var būt tikai ar nosacījumu, ka minētās iestādes ir veltījušas saprātīgas pūles, lai atrastu šo personu un personiski to uzaicinātu [uz tiesas sēdi] vai, izmantojot citus līdzekļus, to oficiāli informētu par tiesas sēdes datumu un vietu, kā paredzēts šīs direktīvas 36. apsvērumā. Šādā gadījumā tiek uzskatīts, ka attiecīgā persona ir informēta par minētās lietas izskatīšanu un ir brīvprātīgi un nepārprotami atteikusies izmantot savas tiesības piedalīties lietas izskatīšanā tiesā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 19. maijs, *Spetsializirana prokuratura* (Aizbēguša apsūdzētā tiesāšana), C-569/20, EU:C:2022:401, 48. punkts).

43 Turklāt jāprecizē, ka pat tad, kad attiecīgā persona ir uzskatāma par informētu par lietas izskatīšanu tiesā un brīvprātīgi un acīmredzami ir atteikusies īstenot savas tiesības klātienē tajā piedalīties, lai būtu īstenojušies Direktīvas 2016/343 8. panta 2. punktā paredzētie nosacījumi, vēl ir nepieciešams, lai attiecīgā persona atbilstoši 8. panta 2. punkta a) apakšpunktam laikus būtu informēta par neierašanās sekām vai to atbilstoši minētā 8. panta 2. punkta b) apakšpunktam būtu pārstāvējis pilnvarots advokāts.

44 Šajā gadījumā – ar nosacījumu, ka iesniedzējtiesa to pārbauda, – šķiet, ka *NPK* 423. panta 1. punkta iedarbība ir tāda, ka tiesības uz lietas izskatīšanu no jauna tiek liegtas personām, kuras aizbēgušas pēc sākotnējā apsūdzības raksta saņemšanas, kas sagatavots saskaņā ar *NPK* 219. pantu, un 423. panta 1. punktā nav prasīts, lai tiktu pārbaudīts, pirmkārt, vai, ņemot vērā visus atbilstošos apstākļus, it īpaši šī sprieduma 39. un 42. punktā minētos, var uzskatīt, ka kompetentās iestādes attiecīgo personu ir informējušas par lietas izskatīšanu tiesā, un, otrkārt, ja šīs iestādes viņu ir informējušas par neierašanās sekām, vai šajā tiesvedībā viņu ir pārstāvējis pilnvarots advokāts.

45 Valsts tiesām ir jāpārbauda, vai *NPK* 423. panta 1. punkts tomēr var tikt interpretēts tādējādi, ka tas ļauj tajā paredzēto izslēgšanu no tiesībām uz lietas izskatīšanu no jauna attiecināt tikai uz gadījumiem, kad ir īstenojušies visi Direktīvas 2016/343 8. panta 2. punktā paredzētie nosacījumi. Ja nav iespējams veikt tādu Bulgārijas tiesību aktu interpretāciju, kas atbilstu Savienības tiesību prasībām, un ja, kā atgādināts šī sprieduma 35. punktā, šīs direktīvas 8. panta 4. punktam un

9. pantam ir tieša iedarbība, šīm tiesām ir pienākums nepiemērot nevienu valsts tiesību normu, kas ir pretrunā šīm Savienības tiesību normām, un tām nav jālūdz vai jāgaida, līdz vispirms tiks atcelta ar minētajām Savienības tiesību normām nesaderīga valsts tiesību norma (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2021. gada 21. oktobris, ZX (Apsūdzības raksta koriģēšana), C-282/20, EU:C:2021:874, 40. un 41. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

46 Šajā gadījumā iesniedzējtiesai, kā izriet no šodien pasludinātā sprieduma lietā C-400/23 VB II 82.–85. punkta, pašai varētu nākties pārbaudīt, vai šajā situācijā ir vai nav īstenojušies Direktīvas 2016/343 8. panta 2. punktā paredzētie nosacījumi.

47 Šajā ziņā attiecībā uz to, vai var uzskatīt, ka IR ir informēts par lietas izskatīšanu tiesā un brīvprātīgi un nepārprotami atteicies no savām tiesībām klātienē tajā piedalīties, iesniedzējtiesai jābalstās uz norādēm, kas sniegtas 2022. gada 19. maija sprieduma *Spetsializirana prokuratura* (Aizbēguša apsūdzētā tiesāšana) (C-569/20, EU:C:2022:401) 58. punktā un kas atgādinātas un precizētas šī sprieduma 39. un 42. punktā.

48 Attiecībā uz pārējo – no lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu ietvertās informācijas izriet, ka IR aizmuguriski notikušajā tiesas sēdē pārstāvēja tiesas iecelts advokāts, kuram ar viņu nav nekāda kontakta. Šādos apstākļos, kā norādīts 2022. gada 19. maija sprieduma *Spetsializirana prokuratura* (Aizbēguša apsūdzētā tiesāšana) (C-569/20, EU:C:2022:401) 56. punktā, šķiet, ka IR nepārstāv "pilnvarots advokāts" Direktīvas 2016/343 8. panta 2. punkta b) apakšpunkta izpratnē, bet tas jāpārbauda iesniedzējtiesai. Tādējādi tas, vai ir īstenojušies šīs direktīvas 8. panta 2. punktā paredzētie nosacījumi, izskatāmajā lietā jāizvērtē, ņemot vērā 8. panta 2. punkt a) apakšpunktu.

49 Atbilstoši pēdējai minētajai tiesību normai iesniedzējtiesai būs jāpārbauda, vai IR laikus tika informēts par neierašanās sekām.

50 Šajā ziņā šķiet – bet tas jāpārbauda šai tiesai –, ka tad, ja no *NPK* 247.c panta 1. punkta izriet, ka *NPK* 246. pantā minētā apsūdzības raksta izsniegšana tostarp ir paredzēta, lai apsūdzētais tiktu informēts, ka lieta var tikt izskatīta viņa prombūtnē, it īpaši, ja viņa nav adresē, kuru tas ir norādījis, vai arī viņš to ir mainījis, neinformējot kompetentās iestādes, līdzīgs pienākums nav paredzēts attiecībā uz *NPK* 219. pantā minēto sākotnējo apsūdzības rakstu.

51 Ja būtu jākonstatē, ka IR netika informēts par to, ka gadījumā, ja viņš izvairās no izmeklēšanu veicošajām iestādēm vai šīm iestādēm paziņo nepareizu adresi *NPK* 246. pantā paredzētā iespējamā apsūdzības raksta paziņošanai, tiesas sēde notiks viņa prombūtnē, iesniedzējtiesai būtu jāsecina, ka izskatāmajā lietā nav īstenojušies Direktīvas 2016/343 8. panta 2. punktā paredzētie nosacījumi.

52 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, uz pirmo jautājumu jāatbild, ka Direktīvas 2016/343 8. un 9. pants jāinterpretē tādējādi, ka tiem nav pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru personai, kas pēc kriminālprocesa izmeklēšanas posmā attiecībā uz viņu sagatavotā sākotnējā apsūdzības raksta saņemšanas ir aizbēgusi – un tādējādi tas liedz kompetentajām iestādēm viņu personiski informēt par galīgo apsūdzības rakstu, kā arī par lietas izskatīšanas tiesā laiku un vietu – un kas šādos apstākļos tiek notiesāta aizmuguriski, nav tiesību uz lietas izskatīšanu no jauna, ja tiek noteikta tās atrašanās vieta un viņa tiek apcietināta soda izpildei, ar nosacījumu, ka šajā tiesiskajā regulējumā tiesību uz lietas izskatīšanu no jauna izslēgšana attiecināma tikai uz personām, kuras, pirmkārt, ņemot vērā visus apstākļus, kam ir nozīme lietā, var tikt uzskatītas

par informētām par lietas izskatīšanu tiesā un kuras, otrkārt, aizmuguriskas tiesvedības laikā pārstāvējis viņu pilnvarots advokāts vai, ja šādas pārstāvības nav bijis, laikus tikušas informētas par to, ka tad, ja tās izvairīsies no tiesvedības, tiesas sēde notiks bez viņu klātbūtnes.

Par otro jautājumu

53 Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai, ievērojot *Varhoven kasatsionen sad* (Augstākā kasācijas tiesa) atteikumu ņemt vērā Direktīvu 2016/343, šīs direktīvas 8. pants un Hartas 47. pants jāinterpretē tādējādi, ka krimināltiesa var atturēties vai tai pat ir jāatturas lemt pēc būtības par apsūdzību, kas izvirzīta apsūdzētajai personai, un aizmuguriski pasludināt tai notiesājošu spriedumu, lai nepieļautu to, ka attiecīgā augstākā kasācijas tiesa, kurai ir ekskluzīva kompetence izskatīt pieteikumus par lietas jaunu izskatīšanu tādos gadījumos, kādi ir pamatlietā, nepamatoti noraidītu šīs personas pieteikumu par lietas jaunu izskatīšanu.

54 Kā izriet no šī sprieduma 45. punktā atgādinātās judikatūras, ja nav iespējams veikt tāda valsts tiesiskā regulējuma interpretāciju, kas atbilst Direktīvas 2016/343 8. panta 4. punktam un 9. pantam, valsts tiesām nav jāpiemēro neviena valsts tiesību norma, kas ir pretēja šīm Savienības tiesību normām, un tām nav jālūdz vai jāgaida, līdz vispirms tiks atcelta attiecīgā valsts tiesību norma.

55 Tātad šādā gadījumā valsts tiesām, tostarp augstākajai kasācijas instances tiesai, saņemot pieteikumu par jaunu tiesas sēdi, jābalstās uz Direktīvas 2016/343 8. panta 4. punktā un 9. pantā izklāstītajiem minimālajiem noteikumiem, kuriem, kā atgādināts šī sprieduma 35. punktā, ir tieša iedarbība.

56 Tā kā iesniedzējtiesa lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu norāda, ka no *Varhoven kasatsionen sad* (Augstākā kasācijas tiesa) judikatūras skaidri izriet, ka šī tiesa atsakās ņemt vērā Direktīvu 2016/343, jākonstatē, ka iesniedzējtiesa, ievērojot šāda konstatējuma centrālo lomu otrajā prejudiciālajā jautājumā, balstās uz pieņēmumu, kurš arī izklāstīts lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu un saskaņā ar kuru no 2022. gada 19. maija sprieduma *Spetsializirana prokuratura* (Aizbēguša apsūdzētā tiesāšana) (C-569/20, EU:C:2022:401) izriet, ka *NPK* 423. panta 1. punkts ir pretrunā Direktīvai 2016/343.

57 Saskaņā ar iesniedzējtiesas izklāstīto argumentāciju *Varhoven kasatsionen sad* (Augstākā kasācijas tiesa) atteikumu ņemt vērā šo direktīvu pierādot tas, ka pēdējā minētā savu judikatūru kopš minētā Tiesas sprieduma pasludināšanas nav pielāgojusi un turpina piemērot *NPK* 423. panta 1. punktu, neatkāpjoties no šīs tiesību normas formulējuma, pamatojoties uz minētajā direktīvā paredzētajiem kopējiem minimālajiem noteikumiem.

58 Taču 2022. gada 19. maija spriedumā *Spetsializirana prokuratura* (Aizbēguša apsūdzētā tiesāšana) (C-569/20, EU:C:2022:401) Tiesa nav lēmusi par jautājumu, vai Direktīva 2016/343 jāinterpretē tādējādi, ka tai ir pretrunā tāda valsts tiesību norma kā *NPK* 423. panta 1. punkts, kuru piemērojot tiesības uz lietas izskatīšanu no jauna tiekot liegtas personām, kas aizbēgušas pēc sākotnējā apsūdzības raksta saņemšanas. Tikai šajā spriedumā, kurā ir ietverti papildu interpretācijas elementi salīdzinājumā ar tiem, kas sniegti 2022. gada 19. maija spriedumā *Spetsializirana prokuratura* (Aizbēguša apsūdzētā tiesāšana) (C-569/20, EU:C:2022:401), Tiesa tālāk sniedz norādes, lai palīdzētu Bulgārijas tiesām noteikt, vai *NPK* paredzētā procesuālā regulējuma īpašie noteikumi atbilst šai direktīvai.

59 Šādos apstākļos tas, ka *Varhoven kasatsionen sad* (Augstākā kasācijas tiesa) līdz šai dienai ir turpinājusi piemērot *NPK* 423. panta 1. punktu, neatkāpjoties no šīs *NPK* tiesību normas formulējuma, lai nodrošinātu, ka priekšroka tiek dota Direktīvā 2016/343 ietvertajiem kopējiem minimālajiem noteikumiem, noteikti neliecina par atteikumu ņemt vērā šo direktīvu, bet var atspoguļot šīs augstākās tiesas pārliecību, kas ir jāizvērtē, ievērojot šajā Tiesas spriedumā sniegtās norādes, ka ar minēto *NPK* tiesību normu tiek korekti īstenota šī direktīva.

60 Tādējādi 2022. gada 19. maija sprieduma *Spetsializirana prokuratura* (Aizbēguša apsūdzētā tiesāšana) (C-569/20, EU:C:2022:401) interpretācija, ko veikusi iesniedzējtiesa un uz ko balstīts tās konstatējums, saskaņā ar kuru *Varhoven kasatsionen sad* (Augstākā kasācijas tiesa) atsakās ņemt vērā Direktīvu 2016/343, ir kļūdains. Attiecīgi, tā kā šis minētās tiesas konstatējums ir balstīts uz kļūdainu pieņēmumu, otrais prejudiciālais jautājums ir hipotētisks un līdz ar to ir nepieņemams (pēc analoģijas skat. it īpaši spriedumu, 2023. gada 24. jūlijs, *Lin*, C-107/23 PPU, EU:C:2023:606, 69. punkts).

Par tiesāšanās izdevumiem

61 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav pamatlietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2016/343 (2016. gada 9. marts) par to, lai nostiprinātu konkrētus nevainīguma prezumpcijas aspektus un tiesības piedalīties klātienē lietas izskatīšanā tiesā kriminālprocesā, 8. un 9. pants

jāinterpretē tādējādi, ka

tiem nav pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru personai, kas pēc kriminālprocesa izmeklēšanas posmā attiecībā uz viņu sagatavotā sākotnējā apsūdzības raksta saņemšanas ir aizbēgusi – un tādējādi tas liedz kompetentajām iestādēm viņu personiski informēt par galīgo apsūdzības rakstu, kā arī par lietas izskatīšanas tiesā laiku un vietu – un kas šādos apstākļos tiek notiesāta aizmuguriski, nav tiesību uz lietas izskatīšanu no jauna, ja tiek noteikta tās atrašanās vieta un viņa tiek apcietināta soda izpildei, ar nosacījumu, ka šajā tiesiskajā regulējumā tiesību uz lietas izskatīšanu no jauna izslēgšana attiecināma tikai uz personām, kuras, pirmkārt, ņemot vērā visus apstākļus, kam ir nozīme lietā, var tikt uzskatītas par informētām par lietas izskatīšanu tiesā un kuras, otrkārt, aizmuguriskas tiesvedības laikā pārstāvējis viņu pilnvarots advokāts vai, ja šādas pārstāvības nav bijis, laikus tikušas informētas par to, ka tad, ja tās izvairīsies no tiesvedības, tiesas sēde notiks bez viņu klātbūtnes.

[Paraksti]